

Για μια σταγόνα νερό

▶ Ο ΕΦΙΑΛΤΗΣ ΤΗΣ
ΛΕΙΨΥΔΡΙΑΣ

Στα super market χιλιάδες καταναλωτές καθημερινά αγοράζουν εμφιαλωμένο νερό. Κανείς δεν νοιάζεται αν στα μετόπισθεν των πολυκαταστημάτων οι ντάνες των πλαστικών μπουκαλιών παραμένουν για ώρες εκτεθειμένες στον ήλιο, μετατρέποντας το «νερό της πηγής» σε «ακατάλληλο για πόσιν», λόγω κολοβακτηριδίων. Ούτε φυσικά διερωτώνται πόσο ενεργοβόρο στην παραγωγή του είναι το πλαστικό και πού θα καταλήξει. 0.60 ευρώ στοιχίζουν τα χίλια λίτρα τρεχούμενου νερού της βρύσης, ένα ευρώ αγγίζει η τιμή ενός λίτρου εμφιαλωμένου. Το εμφιαλωμένο, δηλαδή, είναι 1700 φορές ακριβότερο!

Χιλιάδες είναι τα φίλτρα, που τοποθετούνται στα υδρόμετρα κατοικιών. «Μαυρίζουν», όμως, μέσα σε λίγα λεπτά της ώρας από φερτές ουσίες, σπάνια καθαρίζονται και σίγουρα δεν μας προφυλάσσουν από το χλώριο και το πεπαλαιωμένο σύστημα ύδρευσης, το οποίο φέρνει αναπόφευκτα σίδηρο και αμιάντο στο ...ποτήρι μας. Και σαν να μην έφτανε η κακή ποιότητα του πόσιμου νερού, σαν «τα κοράκια έχουν πέσει» οι πολυεθνικές του νερού σ' όλον τον κόσμο, και στην Ελλάδα, για να εμπορευματοποιήσουν ό,τι η φύση μάς προσφέρει απλόχερα. Η κρίση του χρηματοπιστωτικού συστήματος έχει εντείνει το ενδιαφέρον εταιριών και κερδοσκοπών προς την αγορά τροφίμων και προφανώς του νερού. Χιλιάδες είναι και οι πισίνες, δείγμα νεοπλουτισμού, που έχουν ξεφυτρώσει σαν τα μανιτάρια δίπλα σε καταγάλανες ακτές στη Μεσόγειο. Για να μην αναφερθώ στην κατασπατάληση του νερού στον ανεπτυγμένο κόσμο. Κι ας πεθαίνουν από τη δίψα, μερικές χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά, «παιδιά ενός καλύτερου θεού». Τα στοιχεία συγκλονίζουν.

Δεν υπάρχει πολυτιμότερο αγαθό από το νερό. Ζωή χωρίς νερό δεν υπάρχει. Είναι η γενεσιουργός δύναμη, η πηγή κάθε ζώοντος οργανισμού, αυτό που διασφαλίζει τη συνέχεια, το αρσενικό και το θηλυκό μαζί. Όλοι έχουν δικαίωμα πρόσβασης στο νερό, που είναι συνάμα απόλαυση, χαρά, παιχνίδι, το άλφα και το ωμέγα σε ό,τι μας περιβάλλει. Σ' αυτό αναφέρονται φιλόσοφοι, όπως ο Θαλής ο Μιλήσιος και ο Αριστοτέλης, που θεωρούσαν το νερό από τα πρωταρχικά στοιχεία του κόσμου. Οι Ορφικοί έλεγαν ότι «ο όρκος των θεών είναι στο νερό, γιατί ό,τι πιο παλιό και σεβαστό, χρησιμεύει σαν όρκος». Ποιητές, το έχουν υμνήσει, όπως ο Δάντης στο Καθατήριο της Θείας Κωμωδίας.

Σ' ένα εξαιρετο κείμενο για το νερό η Σοφία Ριζοπούλου, επίκουρη καθηγήτρια του Τμήματος Βιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ελληνικό Πανόραμα, τ.59) υπενθυμίζοντάς μας την αξία του νερού στην αρχαία Ελλάδα, σημειώνει ότι ο πολιτισμός του ανθρώπου άρχισε «με την ανάπτυξη της χρήσης της γης, με την καλλιέργεια και κατά συνέπεια με την άρδευση των εδαφών, δηλαδή με την τεχνητή, ρυθμική και ελεγχόμενη προσθήκη νερού στο έδαφος».

Παλιότερα, αρκούσε μια γεώτρηση ή το άνοιγμα ενός πηγαδιού για να προμηθευτούν οι άνθρωποι το νερό που έπιναν. Φυσικές πηγές ή υπόγεια νερά σε καλή κατάσταση προμήθευαν πόλεις και χωριά με πόσιμο νερό. Ένα συνηθισμένο επάγγελμα ήταν αυτό του νερούλά, που γυρνούσε με ένα κάρο φορτωμένο με δοχεία (σταμνιά) με νερό στις γειτονιές.

ΠΗΓΗ : www.watersave.gr

ΚΕΙΜΕΝΟ:
ΠΑΥΛΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ
(pneran@yahoo.gr)

ΑΙΤΙΑ ΠΟΛΕΜΟΥ Η ΛΕΙΨΥΔΡΙΑ

Στις μέρες μας, ωστόσο, η έλλειψη νερού σ' όλον τον κόσμο πλησιάζει στην «κόκκινη γραμμή». Και σε ορισμένες περιοχές της Γης την έχει ξεπεράσει. Εκτάσεις σταδιακά ερημοποιούνται, άλλες αίφνης πλημμυρίζουν με αλμυρό νερό, η εντατική άντληση υπόγειων νερών έχει προκαλέσει υφαλμύρωση παράκτιων ζωνών, μειώνεται σε κάθε περίπτωση η καλλιεργήσιμη γη, λίμνες και ποτάμια σβήνουν από το χάριτη. Για να μην αναφερθώ σε χώρες του Τρίτου Κόσμου, που ανέκαθεν είχαν πρόβλημα, λόγω ξηρασίας. Η κατασπατάληση, η υπερκατανάλωση νερού δεν έχει όρια. Όπως και η μόλυνσή του. Το νερό από φυσικό αγαθό σε αφθονία μέχρι τα μέσα της βιομηχανικής εποχής έγινε πλέον εμπορεύσιμο προϊόν, είδος πολυτελείας προς μεγάλη τέρψη ιδιωτικών εταιριών ύδρευσης και εμφιάλωσης, που καθορίζουν τις τιμές κατανάλωσης.

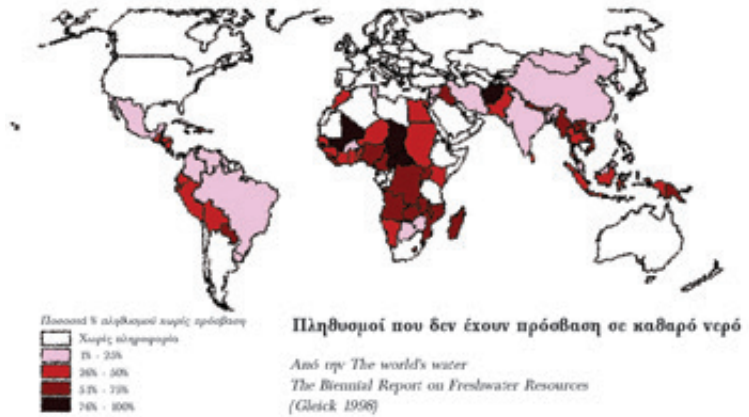
Η ψυχρή γλώσσα των αριθμών, αυτή που χρησιμοποιούν επιστήμονες για να τεκμηριώσουν τις έρευνές τους, αυτή που αναφέρουν διεθνείς οργανισμοί σε συνέδρια επιβεβαιώνουν προβλέψεις και βίαιες υποψίες, ότι το πρόβλημα του νερού μπορεί να οδηγήσει σε συγκρούσεις, ακόμη και σε πολέμους μεταξύ γειτονικών κρατών. Για δύο λόγους: πρώτον, διότι το 40% των κατοίκων της Γης ζει σε 200 διακρατικές υδρολογικές λεκάνες, κάτοικοι δηλαδή γειτονικών χωρών μοιράζονται και εκμεταλλεύονται τα νερά ίδιων ποταμών και λιμνών. Όπως συμβαίνει με τον Έβρο, το Νέοτο, το Στρουμόνα, τον Αξιό, τον Αώο, τις Πρέσπες, τη Δοϊράνη. Πράγμα που σημαίνει, ότι από την εκμετάλλευση των υδάτινων πόρων σε πυκνοκατοικημένες περιοχές πολύ εύκολα περνά κανείς στην υπερ-εκμετάλλευση, τη μόλυνση και την ασυδοσία, όταν δεν υπάρχουν ελεγκτικοί μηχανισμοί και οικολογική συνείδηση. Και δεύτερον, γιατί οι κλιματικές αλλαγές με την ξηρασία και τις πλημμύρες μεγάλων εκτάσεων γης αναπόφευκτα θα οδηγήσουν, - μια διαδικασία, που ήδη άρχισε -, σε βίαιες μετακινήσεις πληθυσμών. Αν σ' αυτά τα δεδομένα συνυπολογιστεί ότι:

- ο πληθυσμός της Γης τα τελευταία πενήντα χρόνια εκτινάχθηκε από τα 2,5 δισεκατομμύρια στα 6,
- οι διαφορές μεταξύ ανεπτυγμένων και υποανάπτυκτων χωρών έχουν διευρυνθεί. Δηλαδή από τη μία παρατηρείται μια άνευ προηγουμένου σπατάλη νερού και από την άλλη, πεθαίνουν από τη δίψα και δεν έχουν νερό να ποτίσουν ούτε λίγα τετραγωνικά μέτρα γης για να εξασφαλίσουν την τροφή τους,
- τότε οι πόλεμοι για το νερό δεν αποτελούν σενάριο επιστημονικής φαντασίας, αλλά μια πραγματικότητα, που σύντομα η ανθρωπότητα θα δει μπροστά της. Άλλωστε, ο πόλεμος Συρίας Ισραήλ για τον έλεγχο των υψωμάτων του Γκολάν έγινε διότι εκεί βρίσκονται οι πηγές του Ιορδάνη ποταμού, από τον οποίο αντλεί νερό η πυκνοκατοικημένη Ιερουσαλήμ.

Από τις πλέον χαρακτηριστικές περιπτώσεις της αποκαλούμενης «υδροδιπλωματίας», της διακρατικής αντιπαράθεσης και έντονων διπλωματικών διαπραγματεύσεων για το νερό είναι η περίπτωση

Η αποψίλωση των τροπικών δασών στην Αφρική για να μετατραπούν σε εκτάσεις εντατικής γεωργίας, και η καταστροφή των (ελάχιστων πλέον) δασικών εκτάσεων της Αττικής για να μετονομαστούν σε οικοδομήσιμα οικοπέδα, έχουν ακριβώς το ίδιο αποτέλεσμα: την ερημοποίηση, τον ελλιπή εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων, την αλλαγή του μικροκλίματος της περιοχής με την εμφάνιση λιγότερων, αλλά καταρρακτωδών βροχών, τη δημιουργία των συνθηκών εκείνων που ευνοούν τις πλημμύρες.

ΠΗΓΗ : www.watersave.gr

του Τίγρη και Ευφράτη, δύο ποταμών, που περνούν από την Τουρκία, τη Συρία και το Ιράκ για να καταλήξουν στον Περσικό Κόλπο. Οι σχέσεις - Άγκυρας - Δαμασκού - Βαγδάτης για ολόκληρες δεκαετίες παρέμειναν τεταμένες όχι μόνο λόγω διαφορετικών γεωπολιτικών συμφερόντων και θρησκευτικών πεποιθήσεων (η Συρία προσέγγισε το Ιράν, το οποίο για οκτώ χρόνια, τη δεκαετία του '80, ήταν σε πόλεμο με το Ιράκ, η Τουρκία κατηγορούσε τη Συρία ότι υπέβαλε Κούρδους του PKK), αλλά και εξαιτίας του νερού. Η κάθε πλευρά, - και κυρίως η Τουρκία -, αδιαφορώντας για τους γείτονές της, επιχειρούσε να εκμεταλλευτεί τους υδάτινους πόρους των ποταμών. Τριάντα φράγματα κατασκευάστηκαν τα τελευταία 40 χρόνια με αποτέλεσμα το δέλτα των ποταμών, το Shatt Al Arab, από 18 000 τετραγωνικά χιλιόμετρα, που ήταν στις αρχές του '60 να μειωθεί σήμερα στα 1500 - 2000 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Και σα να μην έφτανε η εξαφάνιση ενός ολόκληρου οικοσυστήματος, οι «Αραβες των Βάλτων», μια από τις παλαιότερες φυλές της Μεσοποταμίας, υποχρεώθηκαν να μεταναστεύσουν στο Ιράν και σε άλλες περιοχές του Ιράκ.

Η στάση της Τουρκίας άλλαξε πρόσφατα, λόγω της ενταξιακής της πορείας στην ΕΕ, αλλά και γιατί τα Ηνωμένα Έθνη χτύπησαν το καμπανάκι του κινδύνου, αναφέροντας σε έκθεσή τους ότι «το 2030 εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι θα μείνουν χωρίς νερό». Το Μάρτιο του 2007, μετά από είκοσι χρόνια, διπλωμάτες των τριών χωρών κάθισαν στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων για να εξετάσουν πώς θα εκμεταλλευτούν με ίσους όρους τα νερά του Τίγρη και του Ευφράτη. Κάτι, το οποίο έχει θεσπιστεί εδώ και χρόνια στην Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, η οποία προβλέπει, ότι αν η λεκάνη απορροής υδάτινων πόρων ανήκει σε δύο χώρες, (ακόμη και αυτών που δεν ανήκουν στην ΕΕ), «τα κράτη οφείλουν να συνεργαστούν με σκοπό την ανάπτυξη διακρατικών δικτύων παρακολούθησης της οικολογικής ποιότητας του νερού και του ενιαίου σχεδιασμού έργων διαχείρισης των διακρατικών λεκανών».

ΟΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΣΚΟΤΙΣΤΟΥΝ, ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΖΟΥΝ

Τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τη δραστική μείωση των αποθεμάτων νερού σε παραγόμενα κλίμακα, όπως συμβαίνει και με το θέμα των κλιματικών αλλαγών, δεν έχουν κινητοποιήσει επαρκώς τους απλούς ανθρώπους, ούτε πολύ περισσότερο τις κυβερνήσεις. Η επανάληψη, συνεπώς, δεδομένων θεωρείται αναγκαία. Αρκεί έστω κι ένα στοιχείο να προβληματίσει, να δώσει το έναυσμα για σκέψη για να προσπατήσουμε το αυτονόητο: την πηγή της ζωής μας.

Τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν, όμως, και την ανισότητα στην κατανάλωση αυτού του κοινωνικού αγαθού. Τα αποθέματα του πόσιμου νερού, μόλις το 2,7% του συνόλου (1,5 δισεκ. κυβικά χιλιόμετρα), θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες όλου του πληθυσμού της Γης εάν δεν ήταν άνισα κατανομημένα.

Το **υδάτινο αποτύπωμα** είναι ένας νέος διεθνής όρος στην επιστήμη του περιβάλλοντος, ο οποίος προσδιορίζει την ποσότητα νερού που καταναλώνεται από έναν πληθυσμό (πόλη, περιφέρεια ή κράτος) σε σχέση με το επίπεδο διαβίωσής του. Σε επίπεδο κράτους, το υδάτινο αποτύπωμα καθορίζεται ως «**η ποσότητα του φρεσκού νερού που χρειάζεται για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, οι οποίες καταναλώνονται από τους κατοίκους της χώρας**». Όλο και περισσότεροι επιστήμονες, από διάφορα γνωστικά πεδία, συγκλίνουν πλέον στη διαπίστωση ότι το υδάτινο αποτύπωμα του σύγχρονου πολιτισμού έχει αυξηθεί γεωμετρικά, την ίδια στιγμή που οι διαθέσιμοι υδάτινοι πόροι είτε παραμένουν σταθεροί, είτε μειώνονται συνεχώς σε ορισμένα σημεία του πλανήτη.

«*Το πρόβλημα θα είναι εντονότερο σε αναπτυσσόμενες και σε υπό ανάπτυξη περιοχές, επειδή ο συνδυασμός της αλματώδους πληθυσμιακής ανάπτυξης, της ρύπανσης και της λειψής εκπαίδευσης απειλεί σοβαρά τη χρήση του αρδεύσιμου, «γλυκού» νερού*» αναφέρει η **Ριζοπούλου**. Και ο καθηγητής της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ, **Γιάννης Μυλόπουλος** προσθέτει σε μια συζήτηση που είχε μαζί του: «*ακόμη κι αν σε ετήσια βάση θα δεχόμαστε συνολικά τα ίδια ύψη βροχής σε σχέση με το παρελθόν, κάτι που σήμερα αμφισβητείται, η κατανομή του νερού θα είναι τέτοια, ώστε να μην εννοεί, όπως παλιά, την αποθήκευσή του σε φυσικές δεξαμενές*».

Το **μέσο υδάτινο αποτύπωμα** ανέρχεται σε **1.240 κυβικά μέτρα νερό** ανά κάτοικο το χρόνο. Οι **Ηνωμένες Πολιτείες** βρέθηκαν πρώτες στον κατάλογο, ως το πλέον υδροβόρο κράτος, με αποτύπωμα της τάξης των **2.480** κυβικών μέτρων ανά κάτοικο το χρόνο, ενώ το αποτύπωμα της **Κίνας**, η οποία, όμως, τέλη του 20^{ου} αιώνα, δεν είχε ξεκινήσει τη φρενίρη πορεία της προς την «ανάπτυξη», μετρήθηκε στα **700** κυβικά μέτρα ανά κάτοικο το χρόνο. Σε τιμές που κυμαίνονται από 2.300- 2.400 m³/χρόνο/ άτομο βρίσκονται χώρες όπως η **Ελλάδα**, η **Ιταλία** και η **Ισπανία, από τις πιο σπάταλες του κόσμου** (περισσότερα στοιχεία παρουσιάζονται στην έκθεση «Water footprints of nations: Water use by people as a function of their consumption pattern» των Ολλανδών ερευνητών A. Y. Hoekstra

► Κάθε μήνα **300.000 άνθρωποι πεθαίνουν** από έλλειψη νερού ή από μολυσμένο νερό.

► **232 εκατομμύρια** σε είκοσι έξι χώρες αδυνατούν να καλύψουν βασικές, καθημερινές τους ανάγκες σε νερό.

► **18 χώρες** σε Αφρική και Ασία βρίσκονται σε οριακή κατάσταση σε ό,τι αφορά τα υδάτινα αποθέματά τους.

► **1,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι**, δηλαδή ένας στους πέντε κάτοικους της Γης, δεν έχουν πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό.

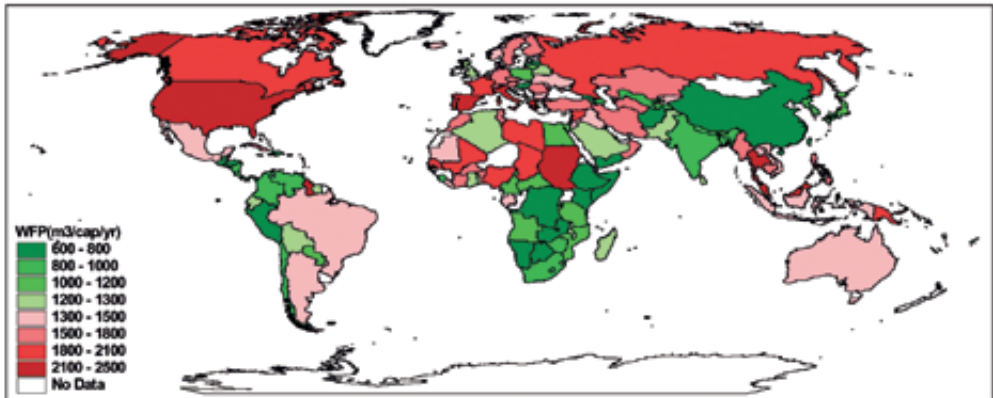
► **154 δισεκατομμύρια λίτρα** εμφιαλωμένο νερό καταναλώνεται. Το περισσότερο καταναλώνεται σε περιοχές όπου το νερό βρύσης είναι πεντακάθαρο, πόσιμο, ελεγμένο και πιο υγιεινό! Οι χώρες του τρίτου κόσμου ή αυτές που δεν έχουν πρόσβαση σε καθαρό πόσιμο νερό δεν καταναλώνουν εμφιαλωμένο.

► **1,1 έως 3,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι** θα πληγούν από τη λειψυδρία, σύμφωνα με τη Διακυβερνητική Επιτροπή για τις κλιματικές αλλαγές, αν η θερμοκρασία θ' αυξηθεί κατά 2 με 3 βαθμούς Κελσίου.

► **Το 2025 ένας στους τρεις κατοίκους της Γης δεν θα έχει πρόσβαση σε πόσιμο νερό**.

ΕΘΝΙΚΟ ΥΔΑΤΙΝΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ, 2004

Ο μέσος όρος του κατά κεφαλήν εθνικού υδατινού αποτυπώματος, (m³ / κατά κεφαλήν / έτος). Το πράσινο σημαίνει ότι το εθνικό υδατικό αποτύπωμα είναι ίσο ή μικρότερο από το παγκόσμιο μέσο όρο. Χώρες με κόκκινο έχουν υδατικό αποτύπωμα μεγαλύτερο από το παγκόσμιο μέσο όρο.

και A. K. Chapagain, 2006).

Τα υδατίνα αποτυπώματα κάθε χώρας καταγράφουν με μεγαλύτερη σαφήνεια και τις ανισότητες στην κατανομή του νερού, δεδομένου ότι μέχρι τώρα οι ερευνητές ανέφεραν ότι η μέση ατομική κατανάλωση στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία φτάνει τα 300 λίτρα ημερησίως, ενώ στην Ευρώπη γύρω στα 130 λίτρα, από τα οποία μόνο τα τέσσερα χρησιμοποιούνται για πόση και μαγειρέμα. Η εικόνα και κατά προέκταση το υδατίνο αποτύπωμα είναι τραγικά στην Αφρική, όπου, σύμφωνα με την UNICEF, κάθε 15 δευτερόλεπτα ένα παιδί πεθαίνει, εξαιτίας της έλλειψης καθαρού νερού. Στην Αφρική περίπου 2,6 δισεκατομμύρια άνθρωποι, το 40% του παγκόσμιου πληθυσμού, δεν έχει καν πρόσβαση σε τουαλέτα(!) και σε ραγδαία αναπτυσσόμενες χώρες, όπως στην Κίνα, το 90% το αγωγών νερού είναι ακατάλληλοι, ενώ τα τρία τέταρτα του νερού των ποταμών δεν είναι πόσιμο, εξαιτίας της εκτεταμένης μόλυνσης.

Σύμφωνα με στοιχεία της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης Action Aid, που δρα και στην Ελλάδα, στη Μιανμάρ, που υπέστη σοβαρές καταστροφές από πλημμύρες, 8 ευρώ παρέχουν καθαρό νερό σε μια οικογένεια για δέκα μέρες. Και στην Αφρική άνθρωποι περπατούν καθημερινά δύο ώρες για να βρουν πόσιμο νερό. Συχνά η λειψυδρία οφείλεται στην αδυναμία ή ανικανότητα κυβερνήσεων να κατασκευάσουν δίκτυα ύδρευσης και αρδευτικά έργα. Ή αλλιώς, όπως οι φτωχές κοινότητες του Limpopo στη Νότιο Αφρική, μασιζονται από την πείνα και την φτώχεια, γιατί το νερό μολύνθηκε. Ολόκληρες κοινότητες δεν έχουν πλέον πόσιμο νερό και σε ορισμένα χωριά οι προμήθειες του νερού διακόπηκαν εντελώς, αφού του η εταιρεία Anglo Platinum άρχισε να εξάγει από τα παρακείμενα ορυχεία λευκόχρυσο, σημειώνοντας τεράστια κέρδη ύψους 1,75 δις. δολαρίων ετησίως.

Παγκόσμια μέση εικονική περιεκτικότητα σε νερό μερικών επιλεγμένων προϊόντων ανά μονάδα προϊόντος.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΕΚ. ΣΕ ΝΕΡΟ (λίτρα)
1 ποτήρι Μπύρα (250 ml)	75
1 ποτήρι γάλα (200 ml)	200
1 ποτήρι καφέ (125 ml)	140
1 ποτήρι τοάι (250 ml)	35
1 φέτα ψωμί (30 g)	40
1 πατάτα (100 g)	25
1 μήλο (100 g)	70
1 βαμβακερό T-shirt (250 g)	2000
1 φύλλο χαρτιού A4 (80 g/m ²)	10
1 ποτήρι κρασί (125 ml)	120
1 ποτήρι χυμό μήλου (200 ml)	190
1 χάμπουργκερ (150 g)	2400
1 ζευγάρι παπούτσια δερμάτινα	8000

ΠΗΓΗ : www.waterfootprint.org

Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ ΣΤΗ ΣΠΑΤΑΛΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΜΟΛΥΝΣΗ

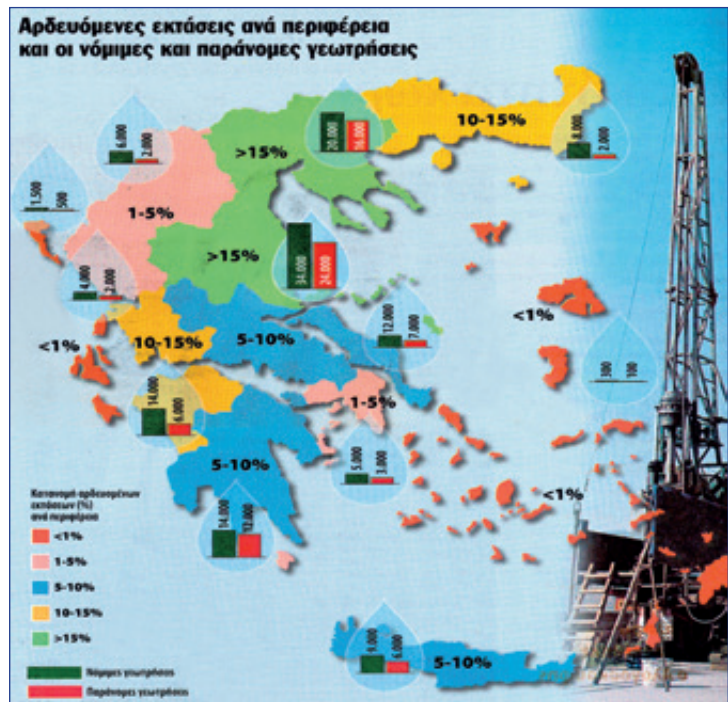
Η ικανοποίηση της αλόγιστα αυξανόμενης ζήτησης ενός πεπερασμένου αγαθού, προϋποθέτει υπερεκμετάλλευση των αποθεμάτων, επιφανειακών και υπόγειων. Στις παράκτιες περιοχές αυτό συνεπάγεται την εισβολή του αλμυρού νερού στον υδροφόρο ορίζοντα και την υποβάθμισή του. Το διαθέσιμο από τη φύση νερό δεν είναι πλέον καταναλώσιμο, και καταφεύγουμε ακόμα και στην αφαλάτωση νερού που προέρχεται από υπόγειους υδροφορείς.

ΠΗΓΗ : www.watersave.gr

Η κατάσταση αυτή ίσως φαντάζει απόμακρη, αλλά αντίστοιχη συναντούμε στην Ελλάδα. Η οποία, παρότι είναι πλούσια σε νερά, κυρίως στα βουνά της, όχι μόνον κατέχει παγκοσμίως το ασημένιο μετάλλιο στη σπατάλη νερού, αλλά και η λειψυδρία είναι εμφανής. Όπως και η μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα σε πολλές περιοχές της. Κάτοικοι της νησιωτικής Ελλάδας δεν περπατούν για ώρες στον καυτό ήλιο, όπως στην Αφρική, αλλά τους καλοκαιρινούς μήνες συλλέγουν το νερό σε βαρέλια. Και μπορεί να μην έχουμε τόσες εκτεταμένες μολύνσεις από εταιρίες εξόρυξης, αλλά φυτοφάρμακα, λιπάσματα και βιομηχανικά απόβλητα κάνουν ... καλά τη δουλειά τους. Ο μεγαλύτερος καταναλωτής νερού, άλλωστε, είναι η γεωργία, ακολουθεί η βιομηχανία και τελευταία η αστική χρήση (10%).

Η υπεράντληση παράκτιων υπόγειων υδροφορέων για διάφορες επαγγελματικές χρήσεις με αποτέλεσμα την εισροή θαλασσινού νερού, οι παράνομες αντλήσεις σε αγρούς, - σε πολλές περιοχές είναι όσες και οι νόμιμες, όπως αναφέρει έρευνα, που δημοσιεύτηκε στην Ελευθεροτυπία, 4/10/2008 -, οι ακατάλληλες αρδευτικοί μέθοδοι, - το 87% του νερού καταναλώνεται συχνά σπάταλα σε αγροτικές καλλιέργειες -, η μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα, χειμάρρων και

ΑΡΔΕΥΟΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΝΟΜΙΜΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ

ΠΗΓΗ : ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 4/10/2008 (από την ερευνητική ομάδα του καθ. Γ. Μιγκίριου, - Γ. Σταμάτη, Ε. Ψωμιάδη, Βαρ. Αντωνίου, Ι. Παπανικολάου).

λίμνών από τη χρήση φυτοφαρμάκων και την χωρίς σχεδιασμό εναπόθεση αστικών λυμάτων και απορριμμάτων σε χωματερές, η ανεξέλεγκτη λειτουργία βιομηχανικών και κτηνοτροφικών μονάδων, που διοχετεύουν τα απόβλητά τους όπου τους βολεύει, τα κακοσυντηρημένα δίκτυα ύδρευσης στα αστικά κέντρα, όπου οι απώλειες φτάνουν και το 50%, η υπερκατανάλωση νερού σε νοικοκυριά – το 10% του συνόλου -, χωρίς να σκέφτεται κανείς όχι μόνον το κόστος, αλλά και την αξία του νερού, η εγκατάλειψη μεθόδων συλλογής βρόχινου νερού και προφανώς οι κλιματικές αλλαγές με την άνοδο της θερμοκρασίας και τις αιφνίδιες βροχοπτώσεις, έχουν προλείπει το έδαφος για να μειωθεί η ποσότητα και να χειροτερέψει η ποιότητα των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

Δείγμα γραφής για την αρνητική κατάσταση, στην οποία βρίσκεται η Ελλάδα, προφανώς συνέπεια των ανωτέρω, είναι:

▶ οι λίμνες **Κορώνειας**, **Βεγορίτιδας** και **Λοϊράνης**, που έχουν συρρικνωθεί δραματικά με την πλήρη διατάραξη των τοπικών οικοσυστημάτων. Η Κορώνεια, επιπλέον, έχει ρυπανθεί σε τέτοιο σημείο, που βρίσκεται στα πρόθυρα πλήρους νέκρωσης των έμβιων οργανισμών της. Τα προγράμματα σωτηρίας της λίμνης, που απορρόφησαν κοινοτικά κονδύλια, ουδέποτε εφαρμόστηκαν.

▶ Οι λίμνες των **Ιωαννίνων**, της **Καστοριάς**, της **Μικρής Πρέσπας** και της **Βιστωνίδα** παρουσιάζουν πλέον έντονα προβλήματα ευτροφισμού, που προέρχονται, κατά περίπτωση, είτε από οργανικά αστικά λύματα, λόγω μεγάλων παραλίμνιων οικισμών, είτε λόγω της εκτεταμένης χρήσης λιπασμάτων στις αγροτικές καλλιέργειες. Η Βιστωνίδα μάλιστα, αντιμετωπίζει πρόσθετα προβλήματα λόγω αυξημένης αλατότητας, αλλά και εισροής φερτών υλικών.

▶ Ο ποταμός **Ασωπός**, δέκτης βιομηχανικών λυμάτων έχει μετατραπεί σε τοξικό ποτάμι. Υψηλές συγκεντρώσεις του καρκινογόνου εξασθενούς χρωμίου, που υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ολικού χρωμίου στο πόσιμο νερό, ανιχνεύονται

Στη Μεσόγειο έχει καθεί το 50% (σε ορισμένες περιοχές και το 90%) των υγροτόπων της. Τον Αύγουστο και το Σεπτέμβριο του 2004, πέθαναν 30.000 πουλιά και πολλές χιλιάδες ψάρια στη λίμνη Κορώνεια, εξαιτίας της ρύπανσης και της ασυνήθιστα χαμηλής στάθμης του νερού. Χρόνιο είναι το πρόβλημα της λειψυδρίας στις Κυκλάδες και σε ορισμένα νησιά της Δωδεκανήσου κατά τους θερινούς μήνες και συνεχώς επιδεινώνεται: 20 τουλάχιστον νησιά αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα.

ΠΗΓΗ : www.watersave.gr

πλέον όχι μόνο στα Οινόφυτα, Αυλίδα, Σχηματάρι, αλλά και στον Ωρωπό, Θήβα και Βάγια. Ένα χρόνο μετά τη δημοσιοποίηση του προβλήματος από τους Οικολόγους Πράσινους, η ρύπανση συνεχίζεται, χωρίς να έχει αποδοθεί καμία ευθύνη. Τα πρόσιμα που επιβάλλει το ΥΠΕΧΩΔΕ στις ρυπαίνουσες βιομηχανίες (EUROPA PROFIL ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ ΑΒΕ, ALUMINCO ΑΕ, BERLING ΑΕΒΕ, κ.ά., που έχουν περιέργως διαπίστευση για Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης), δεν εκφράζουν την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», αφού αν και όποτε εισπράττονται, δεν φαίνεται να διατίθενται για τον καθαρισμό και την εξυγίανση της περιοχής.

Ο λόγος αναφέρεται στο πόρισμα – καταπέλη του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, που δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο του 2008: με ευθύνη όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών του ΥΠΕΧΩΔΕ, του υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του υπουργείου Ανάπτυξης και της Ν.Α Βοιωτίας, ένας μεγάλος αριθμός βιομηχανιών της περιοχής του Ασωπού διαθέτουν άδειες λειτουργίας και διάθεσης των τοξικών αποβλήτων τους, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη και να εφαρμόζεται η υπάρχουσα περιβαλλοντική νομοθεσία.

► Παρόμοια προβλήματα αντιμετωπίζουν και οι διασυνοριακοί ποταμοί **Αξιός** και **Έβρος**. Οι υψηλές συγκεντρώσεις φωσφορικών και νιτρικών αλάτων σε συνδυασμό με οργανικά φορτία, βάσει μετρήσεων του συνοριακού σταθμού μέτρησης ποιοτικών στοιχείων νερού, υποδηλώνουν ότι στους ποταμούς αυτούς εισρέουν αστικά απόβλητα και λιπάσματα από γεωργικές καλλιέργειες. Στο Στρυμόνα επιπλέον διαπιστώνεται έντονο το πρόβλημα του ευτροφισμού και στον Έβρο, όπως καταγγέλλθηκε στην πρόσφατη Διάσκεψη των Βαλκανικών Πράσινων Κομμάτων για τη βιώσιμη χρήση των υδατικών πόρων στη Ν.Α. Ευρώπη, «η εκτεταμένη εξόρυξη χρυσού με χρήση κυανίου στη Βουλγαρία απειλεί άμεσα με ρύπανση τα νερά του ποταμού».

Το νερό καταναλώνεται με διάφορους τρόπους, κι ύστερα μεγάλο ποσοστό του χρησιμοποιημένου νερού επιστρέφει στη φύση, σημαντικά επιβαρημένο με βιομηχανικά ή γεωργικά απόβλητα (λιπάσματα, φυτοφάρμακα κ.λπ.), αστικά λύματα, απορρίμματα κάθε υλικού, στραγγίσματα από τις παράνομες (ή και νόμιμες) χωματερές. Το 90% των αποχευτικών και το 70% των βιομηχανικών λυμάτων καταλήγουν στο περιβάλλον χωρίς επεξεργασία.

ΠΗΓΗ : www.watersave.gr

ΜΕ ΒΑΣΗ ΜΕΛΕΤΕΣ του

Πανεπιστημίου Πατρών σε περιοχές της Αχαΐας, του Αργολικού πεδίου, της Σύρου και της Κρήτης, υπολογίζεται ότι η πλήρης απορρύπανση των υπαλμυρισμένων νερών χρειάζεται πάνω από 400 χρόνια, με την προϋπόθεση ότι οι αντλήσεις θα διακοπούν και τα υδροφόρα θα εμπλουτιστούν τεχνητά. Η μερική απορρύπανση θα χρειαζόταν από 17 έως και 90 χρόνια. Ρύπανση στα υπόγεια νερά προκαλεί και η εντατική γεωργία και η υπερχρήση λιπασμάτων και βελτιωτικών του εδάφους. Το αρδευτικό νερό μεταφέρει στα υδροφόρα αζωτούχες, κυρίως, ενώσεις, οι οποίες σε συγκεντρώσεις μεγαλύτερες από 50 χιλιοστόγραμμα στο λίτρο νερού, θεωρούνται καρκινογόνες, ενώ πιθανολογείται ότι προκαλούν στα βρέφη μεθαιμοσφαιριναϊμία (κυάνωση).

ΠΗΓΗ : www.ecocity.gr/ Καθημερινή

» Η χρόνια ρύπανση θαλασσών, όπως ο Θερμαϊκός και ο Παγασσητικός Κόλπος, όπου, παρά τη σχετική βελτίωση, παρατηρούνται αυξημένες συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων (μόλυβδος, χρώμιο, χαλκός, ψευδάργυρος), λόγω της παρατεταμένης εισροής βιομηχανικών αποβλήτων.

» Η υποβάθμιση του υδροφόρου ορίζοντα στο θεσσαλικό κάμπο, που φέρνει συχνά σε σύγκρουση αγρότες, οι οποίοι, λόγω της αύξησης του βάθους άντλησης στις γεωτρήσεις, υποχρεώνονται να πληρώνουν περισσότερο. Οι δυνατότητες του υπόγειου υδροφόρου στη Θεσσαλία είναι τέσσερις φορές μικρότερη σε σχέση με τις υπάρχουσες γεωτρήσεις, οι μισές από τις οποίες είναι παράνομες (24.000 σε σύνολο 58.000).

» Η κατάσταση την οποία βιώνουν τους καλοκαιρινούς μήνες οι κάτοικοι των νησιών, κυρίως του Αιγαίου. Οι περιοχές που επλήγησαν από ξηρασία αυξήθηκαν τα τελευταία είκοσι χρόνια κατά 20%. Για την Ελλάδα δεν υπάρχουν στοιχεία, αλλά στην Ευρωπαϊκή Ένωση το κόστος για την αντιμετώπιση της ξηρασίας, από το 1977 μέχρι το 2007, ανήλθε σε 100 δισεκατομμύρια ευρώ.

» Οι παράκτιες ζώνες, όπου τα υπόγεια νερά έχουν υφαιμυρωθεί. Οι συγκεντρώσεις ιόντων χλωρίου και νατρίου ξεπερνούν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια (250 mg/l και 175 mg/l αντιστοίχως), που θέτουν οι οδηγίες της ΕΕ και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΝΙΤΡΟΥΡΥΠΑΝΣΗΣ

ΠΗΓΗ : ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 4/10/2008

Στην Ελλάδα, περίπου το 87% της κατανάλωσης νερού προορίζεται για άρδευση. Από αυτή την ποσότητα ένα μεγάλο ποσοστό – μέχρι και 50% του μεταφερόμενου νερού - χάνεται λόγω της κακής κατάστασης των αρδευτικών δικτύων ή των ακατάλληλων τεχνικών! Την κατάσταση έρχεται να επιβαρύνει το γεγονός ότι πολλές άnuδρες καλλιέργειες έχουν αντικατασταθεί από υδροφόρα είδη, όπως οι σύγχρονες ποικιλίες βαμβακιού, εσπεριδοειδή κα. Στον κάμπο της Θεσσαλίας, για παράδειγμα, την περίοδο 1984-1996 οι καλλιεργούμενες εκτάσεις βαμβακιού υπερδιπλασιάστηκαν αντικαθιστώντας ξερικές καλλιέργειες κυρίως σκληρού σίτου.

ΠΗΓΗ : www.watersave.gr

ΕΛΛΙΠΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΚΗ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Περιδιαβαίνοντας επανειλημμένα πολλές περιοχές στη χώρα μας, διερωτήθηκα το απλούστερο: πού εστιάζεται το πρόβλημα για αυτήν την τραγική κατάσταση; Γιατί η Ελλάδα καθυστερήσει και ελλιπώς εφάρμοσε την Οδηγία-Πλαίσιο για τα νερά; Γιατί έχει οδηγηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και έχει ήδη εκδοθεί η πρώτη καταδικαστική απόφαση;

Η ελληνική νομοθεσία για τη διαχείριση και προστασία των υδάτινων πόρων είναι επαρκής. Αποτελείται σχεδόν στο σύνολό της από την αντίστοιχη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περισσότερες από τριάντα νομοθετικές διατάξεις, - μεταξύ αυτών η οδηγία 2000/60/ΕΚ, που ενσωματώθηκε στο εθνικό Δίκαιο με το νόμο 3199/2003 -, καλύπτουν σχεδόν όλο το φάσμα των προβλημάτων από την ποιότητα του πόσιμου νερού, τις μεθόδους δειγματοληψίας και ελέγχου του νερού και τη ρύπανση από τα απορρυπαντικά μέχρι την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων, την προστασία των υπόγειων νερών, των λιμνών και των ποταμών και την υιοθέτηση πολιτικής τιμολόγησης της χρήσης νερού.

Την ευθύνη για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της χώρας μοιράζονται τρία υπουργεία: Ανάπτυξης, ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας, που έχουν αρχίσει να υλοποιούν προγράμματα με τα οποία παρακολουθείται η ποιότητα και η ποσότητα των επιφανειακών και των υπόγειων νερών. Το γεγονός, ωστόσο, της συναρμοδιότητας τριών υπουργείων προκαλεί συχνά σύγχυση ως προς τις αρμοδιότητες του κάθε φορέα, ενώ οδηγεί σε ορισμένες περιπτώσεις σε ασυντόνιστες δράσεις και αντιφατικές πολιτικές αποφάσεις.

Όπως επισημαίνει το WWF (World Wide Fund for Nature), η ΜΚΟ, που εφαρμόζει το ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Περιβαλλοντικός Δείκτης Νερού και Υδροτόπων» με στόχο να αξιολογήσει την κατάσταση των επιφανειακών και των υπόγειων νερών, τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων σε αυτά και την πολιτική που ασκείται για τη διαχείριση και τη χρήση του νερού, «ο τρόπος συλλογής αυτών των στοιχείων διαφέρει από τη μια υπηρεσία στην άλλη, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η σύγκρισή τους. Επιπλέον, αν και τα στοιχεία που συλλέγονται δείχνουν αν το νερό είναι καθαρό, δεν μας επιτρέπουν να πούμε με βεβαιότητα κατά πόσον το αντίστοιχο υδάτινο σύστημα είναι σε καλή «οικολογική κατάσταση».

Για παράδειγμα, μπορεί να γνωρίζουμε ότι το νερό ενός ποταμού είναι καλής ποιότητας, ωστόσο το ποτάμι στο σύνολό του να έχει υποστεί τόσες παρεμβάσεις ώστε να μην παρέχει πλέον βασικές υπηρεσίες (όπως τον έλεγχο των πλημμυρών), ή να έχουν εξαφανιστεί φυτά και ζώα που ζούσαν εκεί παλαιότερα. Προκειμένου λοιπόν τα προγράμματα των υπουργείων να είναι ολοκληρωμένα, χρειάζεται να παρακολουθούνται οι λεγόμενοι «βιολογικοί δείκτες», δηλαδή επιλεγμένα είδη φυτών και ζώων.

Ένα άλλο πρόβλημα με τα συγκεκριμένα προγράμματα είναι ότι οι πληροφορίες που συλλέγονται δεν αναλύονται ανά τομέα (γεωργία, οικιακή χρήση, βιομηχανία, αναψυχή) και έτσι δεν μπορούμε

40%

Μειώθηκαν τα αποθέματα νερού για την Αθήνα σε σχέση με πέρυσι.

800 εκατ.

κυβικά μέτρα ήταν τα αποθέματα νερού πέρυσι στην πρωτεύουσα, ενώ σήμερα είναι 480.

1.000 χιλιοστά

βροχής (1 μέτρο) απαιτούνται φέτος τον χειμώνα, ώστε να υπάρξει μια αντιστάθμιση στο φαινόμενο της λειψυδρίας.

2-3 χρόνια

συλλογής σημαντικών ποσοτήτων νερού από βροχοπτώσεις χρειάζομαστε για να ισορροπήσουν τις ανάγκες μας.

200.000

κυβικά μέτρα νερού χάνονται ή δεν προσμετρώνται κάθε ημέρα στην Αθήνα.

ΠΗΓΗ : ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ / 12/10/2008

να έχουμε στοιχεία για το πώς η κάθε δραστηριότητα επηρεάζει την ποσότητα ή την ποιότητα του νερού. Τέλος, τα συλλεγόμενα στοιχεία δεν δημοσιεύονται τακτικά, με αποτέλεσμα ούτε οι υπηρεσίες να μπορούν να επιλέξουν προτεραιότητες δράσης ούτε οι πολίτες να ενημερώνονται». Προς την κατεύθυνση της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης κινούνται διάφορες ΜΚΟ, όπως η Ecocity, που διοργανώνει ημερίδες με θέμα το νερό.

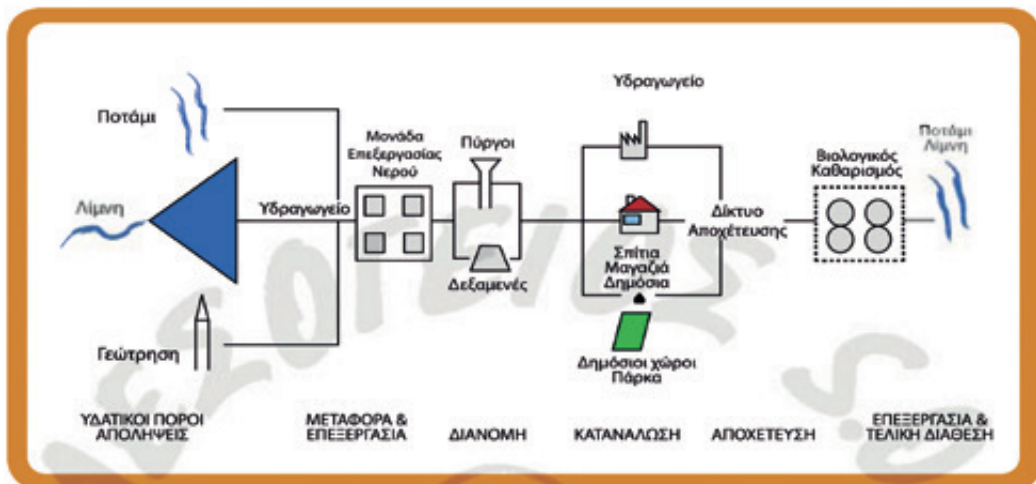
ΛΕΙΨΥΔΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΘΟΡΑ

Ποιος, όμως, ευθύνεται για τη λειψυδρία; Είναι μόνον η ελλιπής και αποσπασματική εφαρμογή του νόμου; Η έλλειψη συντονισμού μεταξύ αρμοδίων φορέων; Ή υπάρχουν και άλλοι λόγοι; Τα Ηνωμένα Έθνη θεωρούν ότι η πρόσβαση σε καθαρό νερό αποτελεί αδιάσπαστο μέρος των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζοντας και ποσοτικά το δικαίωμα αυτό: 20 λίτρα ημερησίως κατ' άτομο. Στόχος του ΟΗΕ μέχρι το 2015 να μειωθεί στο ήμισυ ο αριθμός των ανθρώπων χωρίς πρόσβαση σε πόσιμο νερό.

Η Transparency International, ωστόσο, θεωρεί ότι ο στόχος αυτός θα παραμείνει ανεκπλήρωτος, λόγω της διαφθοράς σε κρατικές υπηρεσίες και ιδιωτικές εταιρίες. Η διαφθορά αποτελεί τη βασική αιτία του παγκόσμιου αυτού προβλήματος, που απειλεί την ζωή ενός δισεκατομμυρίου ανθρώπων. Διότι οδηγεί στη αύξηση του κόστους της παροχής νερού κατά τουλάχιστον 30%, με αποτέλεσμα την επιβάρυνση κατά 48 δισεκατομμύρια δολάρια του στόχου, που έχει θέσει ο ΟΗΕ. Εξαιτίας της εκτεταμένης διαφθοράς, τα έξοδα για παροχή νερού ξεπερνούν συχνά τις οικονομικές δυνατότητες των ανθρώπων σε χώρες του Τρίτου Κόσμου.

Η ύδρευση στη Μανίλα δόθηκε σε δύο εταιρίες, οι οποίες μέσα σε ελάχιστο χρόνο τετραπλασίασαν την τιμή του νερού, χωρίς να βελτιώσουν ούτε την ποιότητα του νερού, ούτε την υποδομή του δικτύου. Στην πρωτεύουσα των Φιλιππίνων, το 2003, επτά άτομα έχασαν τη ζωή τους και άλλα 700 προσβλήθηκαν από χολέρα και δυσεντερία, λόγω της κακής ποιότητας του νερού. Το ίδιο και στο Νίγηρα, όπου σε παιδιά εμφανίστηκαν σοβαρά προβλήματα υγείας, λόγω της κατανάλωσης νερού με μεγάλες δόσεις φθορίου, που χρησιμοποιούσαν ιδιωτικές εταιρίες ύδρευσης. Και το χειρότερο: παρά την ιδιωτικοποίηση, το 60% του πληθυσμού εξακολουθεί να μην έχει πρόσβαση σε πόσιμο νερό, εξαιτίας του υψηλού κόστους. Αντίθετα πόλεις, όπως η Μπογκοτά στην Κολομβία και το Σάο Πάολο στην Βραζιλία, που διατήρησαν το δημόσιο σύστημα παροχής νερού, αποτελούν πόλεις-πρότυπα στο τομέα αυτό.

Αλλά ούτε και στις ανεπτυγμένες χώρες δεν λείπει η διαφθορά στον τομέα του νερού. Σύμφωνα με την Transparency International, στην Σουηδία έγιναν παράνομες συμφωνίες στην υποδομή του δικτύου ύδρευσης με αποτέλεσμα ν' αυξηθεί η τιμή κατανάλωσης. Η διεθνής τάση για ιδιωτικοποίηση των πάντων, κατά τις επιταγές της Παγκόσμιας Τράπεζας και των οπαδών του άκρατου νεοφιλελευθερισμού, άγγιξε και τις εταιρίες ύδρευσης. Το νερό από κοινωνικό αγαθό, του οποίου η κατανομή υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο

έγινε κατ' εξοχήν εμπορεύσιμο προϊόν, του οποίου η τιμή καθορίζεται από πολυεθνικές επιχειρήσεις με στόχο τη μεγιστοποίηση των κερδών τους. Μία από τις πλέον γνωστές υποθέσεις αντίστασης στα σχέδια πολυεθνικών «να βάλουν χέρι» στο νερό αποτελεί η υπόθεση του ελβετικού ομίλου Nestle, ο οποίος ελέγχει το ένα τρίτο της αγοράς εμφιαλωμένου νερού στις Ηνωμένες Πολιτείες και διατηρεί 100 εργοστάσια σε 38 χώρες. Στην προκειμένη περίπτωση ήθελε να εκμεταλλευτεί τον ποταμό Μακ Κλάουντ, στα βόρεια της Καλιφόρνιας. Η αντίδραση, ωστόσο, των κατοίκων της περιοχής στη συμφωνία θα ματαιώσει, όπως φαίνεται, τη ληστρική συμφωνία της εταιρίας με το δημοτικό συμβούλιο της πόλης.

Και στην Ελλάδα που κατέχει την πρώτη θέση στον κατάλογο της διαφθοράς μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Χαρακτηριστικό είναι απόσπασμα του πορίσματος της επιτροπής ελέγχου της Εταιρίας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ). Σύμφωνα με το πόρισμα για το διάστημα 2005 – 2006 υπάρχει «μεγάλη ακαταστασία στη διαχείριση των έργων, στα ημερολόγια της επιβλέψεως, των επιμετρήσεων, της αδιαφάνειας στο θέμα της διαχείρισης των βλαβών, στην πολύ άνηση μεταχείριση των εργασιών (με αποτέλεσμα υπέρογκες αυξήσεις κόστους)...». Ο πρόεδρος μάλιστα των εργαζομένων στην ΕΥΑΘ, Δημήτρης Βασιλειάδης καταγγέλλει σημεία και τέρατα. «Οι απευθείας αναθέσεις, - υποστηρίζει -, ξεπερνούν τα 20 εκατομμύρια ευρώ, οι υπερτιμολογήσεις έφτασαν το 170%, πράγμα που εντόπισε και το πόρισμα της επιτροπής ελέγχου, διεθνείς διαγωνισμοί δεν εστάλησαν στο ελεγκτικό συνέδριο, υλικά προμηθειών της ΕΥΑΘ αγοράζονται από συγκεκριμένη εταιρία χωρίς διαγωνισμό, εργολάβοι της προτίμησης του συμβούλου κατηγορήθηκαν από το ΙΚΑ και το ΤΣΜΕΔΕ για οφειλές εισφορών, που πληρώθηκαν ένα χρόνο μετά, εκθέσεις ορκωτών λογιστών επισημαίνουν τις ατασθαλίες, τις κακοτεχνίες, τις καθυστερήσεις».

Στις ΜΕΝ (Μονάδα Επεξεργασίας Νερού) ακολουθείται η παρακάτω αλληλουχία σταδίων για την επεξεργασία του νερού:

1^ο στάδιο: Προσθήκη χλωρίου (απολύμανση). Με την προχλωρίωση θανατώνονται τα μικρόβια που υπάρχουν στο νερό και διευκολύνεται η μετέπειτα επεξεργασία του.

2^ο στάδιο: Προσθήκη θειικού αργιλίου (κροκίδωση). Το διάλυμα του θειικού αργιλίου βοηθάει τα στερεά σωματίδια που υπάρχουν μέσα στο νερό να συσσωματωθούν μεταξύ τους και, αφού αποκτήσουν μεγαλύτερο βάρος, να κατακαθίσουν. Η όλη διαδικασία ονομάζεται

κροκίδωση. Η κροκίδωση προκαλείται είτε με μηχανικά μέσα (αναδευτήρες) είτε με υδραυλικά μέσα (με το στροβιλισμό του νερού από την πρόσκρουσή του στα τοιχώματα των ειδικών δεξαμενών).

3° στάδιο: Καθίζηση. Μετά την κροκίδωση τα συσσωματωμένα στερεά (κροκίδες) καθιζάνουν στον πυθμένα της δεξαμενής καθίζησης. Με αυτόν τον τρόπο το νερό καθαρίζεται σε ποσοστό 80%.

4° στάδιο: Φίλτρωση. Τα πολύ ελαφρά σωματίδια, που δεν καθιζάνουν (σε ποσοστό 20%), κατακρατούνται σε ειδικά αμμόφιλτρα, από τα οποία το νερό βγαίνει πια καθαρό για να δοθεί στην κατανάλωση.

5° στάδιο: Μετακλωρίωση. Εφόσον η προκλωρίωση δεν είναι ικανοποιητική, προστίθεται συμπληρωματικά κλώριο κατά την είσοδο του νερού στις κλειστές δεξαμενές αποθήκευσης και πριν την είσοδό του στο δίκτυο ύδρευσης.

ΠΗΓΗ: Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ
SOS.

Αυτή η εκτεταμένη κακοδιαχείριση και η διαφθορά, χωρίς την επέμβαση ελεγκτικών μηχανισμών εκ μέρους του κράτους ή και της Δικαιοσύνης εύλογα οδηγεί στην απαξίωση της ΕΥΑΘ. Δεν φαίνεται, άλλωστε, καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι άνοιξε ο δρόμος για την ιδιωτικοποίηση του οργανισμού ύδρευσης. Η γαλλική εταιρία Suez κατέθεσε ήδη πρόταση για στρατηγική συνεργασία με την ΕΥΑΘ, χωρίς διαγωνισμούς, με συνοπτικές διαδικασίες, όπως αναφέρουν καλά πληροφορημένες πηγές. Αξιοσημείωτο είναι ότι η Suez et Vivendi είναι μια από τις τρεις πολυεθνικές (οι άλλες δύο είναι η RWE και η Thames Water), που μαζί με τις θυγατρικές τους ελέγχουν το 80% της αγοράς πόσιμου νερού παγκοσμίως. Η Aguas de Illimani, θυγατρική της Suez, κερδίζει 52 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως, πουλώντας νερό σε φτωχούς Βολιβιανούς, όσους βέβαια μπορούν να πληρώνουν.

Κοντολογίς, ένας δημόσιος φορέας, που υποτίθεται ότι προσφέρει ένα κοινωνικό αγαθό, όπως το νερό στους κάτοικους μιας μεγαλούπολης σήμερα γίνεται το μέσο παράνομου πλουτισμού και αύριο με την ιδιωτικοποίησή του θα προσφέρει τα κέρδη του σε πολυεθνικές εταιρίες, αφού είναι βέβαιο ότι θα αυξήσουν την τιμή κατανάλωσης του νερού. Ό,τι δηλαδή συμβαίνει σε Ασία, Αφρική και Λατινική Αμερική με τις ευλογίες του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας, των εθνικών κυβερνήσεων, που στηρίζουν τις πολυεθνικές με εθνικά κεφάλαια, χωρίς καμία διαβεβαίωση ότι θα επενδυθούν μέρη των κερδών τους στις τοπικές κοινωνίες.

Όσο για τα μέτρα αντιμετώπισης της λειψυδρίας, αυτά, σύμφωνα με το WWF, «τις περισσότερες φορές αποσκοπούν μόνο στην εξασφάλιση περισσότερου νερού, χωρίς παράλληλα να αντιμετωπίζουν τη σπάταλη και ασύνετη χρήση του. Και οι εκστρατείες ενημέρωσης για τη σωστή χρήση του νερού γίνονται μόνο όταν τα υδάτινα αποθέματα μειώνονται επικίνδυνα, όταν ο κόμπος φτάνει στο χτένι».

Χαρακτηριστικό είναι ό,τι συμβαίνει στην Αθήνα. Το 1993, όταν οι δεξαμενές νερού σε Εύηνο, Υλίκη, Μόρνο και Μαραθώνα κινδύνεψαν να στερέψουν, η κυβέρνηση προέτρεπε το κοινό, μέσω διαφημίσεων, «να προσέχουμε για να έχουμε», γιατί «νερό δεν υπάρχει αρκετό». Η κρίση πέρασε και οι καταναλωτές ξέχασαν και ... ξεχάστηκαν. Η ΕΥΔΑΠ προχώρησε στην υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων για επέκταση του δικτύου ύδρευσης, αλλά το 2008 η απειλή της λειψυδρίας εμφανίστηκε και πάλι στον αττικό ουρανό. Από τα 1,4 δις. κυβικά μέτρα νερού που υπήρχαν στους ταμιευτήρες της στα τέλη της άνοιξης του 2006, μέσα σε δύο χρόνια έπεσαν στο μισό, δηλαδή στα 750 εκατ. κυβικά. Ο λόγος; Σύμφωνα με επιστήμονες, οι βροχοπτώσεις δεν ήταν σταθερές στις περιοχές κοντά στις δεξαμενές, η πολιτεία δεν έκανε καμία συστηματική ενημέρωση για οικονομία στην κατανάλωση νερού, οι καταναλωτές κατασπαταλούσαν μεγάλες ποσότητες νερού και η ΕΥΔΑΠ επέκτεινε το δίκτυο της σε Παλαιά Φώκεια και Ραφήνα. Αν σ' αυτά προστεθεί το γεγονός ότι χάνονται καθημερινά περίπου 100.000 κυβικά μέτρα, δηλαδή το 12% - 15% του νερού, που παράγεται, εξαιτίας διαρροών, κυρίως μικρών, στο δίκτυο ύδρευσης, ο κίνδυνος λειψυδρίας είναι οφθαλμοφανής. Η κατάσταση των δικτύων στην Αθήνα είναι, πάντως, καλύτερη απ' ό,τι στα αστικά κέντρα της επαρχίας, σύμφωνα με την ΕΥΔΑΠ.

Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΠΕΦΤΕΙ, ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΑΝΕΒΑΙΝΟΥΝ.

Στην επαρχία, πάντως, και στα νησιά οι κάτοικοι λένε το νερό...νεράκι προς τέρψη των εταιριών εμφιάλωσης. Τα υδροφόρα πλοία μεταφέρουν το πολύτιμο αγαθό για οκτώ ευρώ ανά κυβικό μέτρο. Αυτό είναι ίσως και το χειρότερο. Κανείς δεν είναι σε θέση να ελέγξει, ούτε ακόμη και να εξηγήσει πώς διαμορφώνεται το κόστος, που καλείται να πληρώσει ο καταναλωτής. Κοντολογίς, το μη εμφιαλωμένο πόσιμο νερό διακινείται μέσω εταιριών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ανεξέλεγκτα.

Ενδεικτικό είναι ό,τι συνέβη στο δήμο Χορτιάτη: τη στιγμή που, σύμφωνα με τον υπεύθυνο ύδρευσης, ο δήμος δεν ήταν λειτουργικά και διοικητικά έτοιμος να εκδώσει τιμολόγια νερού, η δημοτική αρχή εξέδωσε τιμολόγια με υπερχρεωμένες τιμές, που προκάλεσαν μια άνευ προηγουμένου κοινωνική αναταραχή και την κατάθεση δύο χιλιάδων ενστάσεων μέσα σε λίγες μέρες.

Ο Ηλίας Ευθυμιόπουλος, π. υφυπουργός Περιβάλλοντος αναφέρει σχετικά, ότι *«το πρώτο πράγμα που θα πρέπει να κάνει (ένας επιχειρηματίας, που αποφασίζει να κάνει μια επένδυση αφάλτωσης σ' ένα νησί) είναι να συμφωνήσει για το κόστος ανά μονάδα του προϊόντος και άρα μια εύλογη τιμή αγοράς. Όμως, ο δήμαρχος που για πολλούς και διάφορους λόγους έχει καταφέρει να καλύπτει τα έξοδά του από τον κρατικό κορβανά, καθότι το νερό κοινωνικό αγαθό, δεν έχει κανένα λόγο να διαπραγματευτεί με κάποιον, που θέλει να κοστολογήσει την παρεχόμενη υπηρεσία».*

Αν στα φαινόμενα διαφθοράς, την έλλειψη διαφάνειας και την απουσία ελεγκτικών μηχανισμών προστεθεί η έλλειψη έργων υποδομής, η κακή συντήρηση των δικτύων ύδρευσης στα μεγάλα αστικά κέντρα με αποτέλεσμα να χάνεται καθ' οδόν ακόμη και το 40% του νερού, είναι σαφές γιατί πίνουμε λιγότερο και κακής ποιότητας νερό, ενώ πληρώνουμε περισσότερο. Στη Θεσσαλονίκη, λ.χ., το 67% του δικτύου ύδρευσης έχει αμιαντοσωλήνες, (επικίνδυνο υλικό) και σιδηροσωλήνες (αγωγοί κατασκευασμένοι πριν από το 1960), με πιθανές σοβαρότατες επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων της πόλης. Δεν είναι τυχαίο, ότι στις δυτικές συνοικίες της πόλης το 13% του πληθυσμού πίνει μόνον εμφιαλωμένο νερό.

Γενικότερα σε ό,τι αφορά την ποιότητα του νερού, έρευνες επισημαίνουν ότι η χλωρίωση στην οποία υπόκειται το νερό που καταλήγει στις βρύσες μας, οδηγεί συχνά στη δημιουργία αλοφορμικών ενώσεων (THM - thrihalomethane), που θεωρούνται ιδιαίτερα επικίνδυνες για την υγεία. Οι ενώσεις THM σχηματίζονται εξαιτίας χημικών αντιδράσεων μεταξύ του χλωρίου και των οργανικών ουσιών στο νερό. Σε πρόσφατη έρευνα του Πανεπιστημίου του Μπέριμπαμ σε δείγμα 4.000 νεογνών των οποίων οι μητέρες έπιναν υπερχλωρωμένο νερό, τα αποτελέσματα ήταν ιδιαίτερα ανησυχητικά. Οι έγκυες που πίνουν τέτοιο νερό έχουν πιθανότητες που αγγίζουν το 30% να γεννήσουν βρέφος που θα υποφέρει από συγγενείς καρκινογενείς βλάβες στον εγκέφαλο και λυκόστομα. Έγκυες οι οποίες κατοικούν σε περιοχές όπου το νερό της βρύσης περιέχει υψηλά επίπεδα χλωρίου αντιμετωπίζουν διπλάσιο κίνδυνο

«Η παραγωγή φιαλών για να καλυφθεί η ζήτηση εμφιαλωμένου νερού από τους Αμερικανούς απαιτεί πάνω από 1,5 εκατ. βαρέλια πετρελαίου ετησίως, ποσότητα αρκετή για να κινεί 100.000 αμερικανικά αυτοκίνητα για έναν χρόνο» αναφέρει η έκθεση. «Σε παγκόσμιο επίπεδο, περίπου 2,7 εκατ. τόνοι πλαστικού χρησιμοποιούνται για την εμφιάλωση νερού κάθε χρόνο».

Και η ειρωνία είναι ότι το 40% του εμφιαλωμένου νερού ξεκινά ως νερό της βρύσης, στο οποίο απλά προστίθενται μεταλλικά άλατα χωρίς σαφή οφέλη για την υγεία.

Η έκθεση προειδοποιεί, επίσης, ότι η ταχύτατη ανάπτυξη της βιομηχανίας εμφιάλωσης προκαλεί λειψυδρία σε ορισμένες περιοχές. Στην Ινδία, για παράδειγμα, η εμφιάλωση του νερού Dasani και άλλων ποτών της Coca Cola έχει δημιουργήσει πρόβλημα υδροδότησης σε πάνω από 50 χωριά.

ΠΗΓΗ : www.ecocity.gr

να φέρουν στον κόσμο παιδιά με σοβαρά προβλήματα υγείας, όπως συγγενείς καρδιοπάθειες, προβλήματα στον εγκέφαλο ή υπερωιοσχιστία (ατελής ένωση των δύο ημιμορίων της υπερώας που ονομάζεται και λυκόστομα).

Συνολικά ο κίνδυνος γέννησης παιδιού με γενετικές ανωμαλίες, που μπορεί να εμφανιστούν και μετά από χρόνια, αυξάνεται κατά 50%- 100% αν η μητέρα κατανάλωνε κατά την εγκυμοσύνη νερό με πολύ χλώριο. Στις ίδιες τις έγκυες μπορεί να δημιουργήσει πρόωρο τοκετό και αποβολές, ενώ στους υπόλοιπους έχουν παρατηρηθεί βλάβες στο συκώτι, στα νεφρά, στο αμυντικό σύστημα του οργανισμού καθώς και νευρολογικές διαταραχές. *«Παρόμοια προβλήματα μπορούν να προκύψουν και στους κολυμβητές μιας υπερχλωριωμένης πισίνας, στους οποίους αυτές οι ουσίες περνούν στον οργανισμό μέσω του δέρματος αλλά και του αναπνευστικού συστήματος»* επισημαίνουν οι επιστήμονες.

Η Ελλάδα σε ό,τι αφορά τις πισίνες ανήκει στην πρώτη κατηγορία επιφυλακής. *«Δεν υπάρχει, ωστόσο, πρόβλημα με τη χλωρίωση του νερού στη χώρα μας. Διότι το ποσοστό καρκινογένεσεων σε περιοχές με χλωριωμένο νερό είναι ανάλογο με αυτό που καταγράφεται εκεί, όπου το νερό δεν είναι χλωριωμένο»* λέει ο καθηγητής Γιάννης Μυλόπουλος. Αντίθετα, όπως επισημαίνει, *«το πλαστικό μπουκάλι στα εμφιαλωμένα νερά, βάσει έρευνας που έγινε στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, σε υψηλές θερμοκρασίες, ιδίως το καλοκαίρι, μπορεί να δημιουργήσει χημικές ενώσεις, που είναι καρκινογόνες».*

ΥΠΑΡΧΕΙ ΦΩΣ ΣΤΗΝ ΑΚΡΗ ΤΟΥ ΤΟΥΝΕΛ

Υπάρχουν, βέβαια, και οι εξαιρέσεις, που επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Μια από αυτές είναι η περίπτωση της Μήλου, όπου η μονάδα αφαλάτωσης, που λειτουργεί με αιολική ενέργεια παράγει το ήμισυ του νερού, που καταναλώνεται ημερησίως. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση κοστολόγησε προς 1,8 ευρώ το κ.μ. νερού και ο έλεγχος της ποιότητάς του είναι καθημερινός. Η κατασκευή της πλωτής μονάδας αφαλάτωσης με το όνομα «Υδριάδα» στο μικρό νησί της Ηρακλείδας των Κυκλάδων, όπου λειτουργεί από τον Ιούνιο του 2007, αποτελεί παγκόσμια τεχνολογική καινοτομία. Πρόκειται για την πρώτη στον κόσμο πλωτή πλατφόρμα που διαθέτει ανεμογεννήτρια και φωτοβολταϊκά συστήματα, που παράγουν την ενέργεια που χρειάζεται για να μετατραπεί το θαλασσινό νερό σε πόσιμο. Επιπλέον, μπορεί να μεταφέρεται και να αγκυροβολεί σε νησιά, προκειμένου να τα τροφοδοτεί με πόσιμο νερό. Βέβαια η αφαλάτωση δεν αποτελεί πάντα τη λύση, δεδομένου ότι η αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας εξαρτάται από τις τοπικές κλιματικές συνθήκες.

Μια πρωτοβουλία, που αποτελεί πιλοτική πρόταση για όλη την ΕΕ, είναι η διαδικασία κοινωνικού διαλόγου για τη διαμόρφωση πολιτικής ολοκληρωμένης διαχείρισης νερού στην υδρολογική λεκάνη του Αθημιούνα, λίγα χιλιόμετρα έξω από τη Θεσσαλονίκη, στην περιοχή της Θέρμης. Μια διαδικασία, που υλοποιήθηκε και αξιολογήθηκε με την ευθύνη της Αναπτυξιακής Εταιρείας Ανατολικής Θεσσαλονίκης «Ανατολική», του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης, της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας και του

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ

Η ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση νερών, που έχουν υποστεί επεξεργασία σε μονάδες βιολογικού καθαρισμού πόλεων ή και βιομηχανικών αναμένεται να χρησιμοποιηθούν όλο και περισσότερο στο μέλλον.

Στη Γαλλία, εδώ κι ένα περίπου αιώνα, τα χρησιμοποιημένα νερά της ευρύτερης περιοχής του Παρισιού ανακυκλώνονται και χρησιμοποιούνται στην άρδευση των καλλιεργειών των γύρω περιοχών.

Επεξεργασμένο ανακυκλωμένο νερό χρησιμοποιείται σε πολλές περιοχές της Ισπανίας σε τέσσερις μορφές χρήσεων: πότισμα εγκαταστάσεων γκολφ, άρδευση καλλιεργειών, ενίσχυση του υδροφόρου ορίζοντα των παράκτιων περιοχών για την αποφυγή της εισδοχής θαλασσινού νερού σε αυτόν ή και την αύξηση της ροής των ποταμών, προκειμένου να προστατευτούν τα παραποτάμια οικοσυστήματα.

ΠΗΓΗ : www.watersave.gr

δήμιου Θέρμης. Στόχος ήταν η συμμετοχή όλων των εταίρων, των άμεσα ενδιαφερόμενων της τοπικής κοινωνίας σε έξι εναλλακτικά σενάρια διαχείρισης, τα οποία περιγράφουν πιθανές καταστάσεις σε σχέση με τη ζήτηση και προσφορά νερού με έτος-στόχο το 2020. Ο **Σωκράτης Φάμελλος**, υπεύθυνος Περιβάλλοντος στην «Ανατολική» υπογραμμίζει ότι *«τα πράγματα δεν ήταν εύκολα. Διότι συχνά οι απόψεις και οι ανάγκες όσων συμμετείχαν ήταν διαφορετικές. Το αποτέλεσμα, όμως, ξεπέρασε κάθε προσδοκία. Δήμαρχοι, μέλη δημοτικών συμβουλίων, εκπρόσωποι αγροτικών συνεταιρισμών, γεωργοί και κτηνοτρόφοι, ιδιώτες και μέλη συνεταιρισμών, επιστήμονες κάτοικοι της περιοχής και εκπρόσωποι φορέων και ινστιτούτων με αρμοδιότητα σε θέματα διαχείρισης νερού, μαθητές σχολείων ενημερώθηκαν για το έργο, την ίδια τη διαδικασία, που διήρκεσε από τον Απρίλιο του 2006 μέχρι τον Οκτώβριο του 2007 και συμμετείχαν ενεργά στις αποφάσεις για τη διαμόρφωση μιας πολιτικής και ενός πρωτοκόλλου ολοκληρωμένης διαχείρισης νερού, το «Πρωτόκολλο Νερού», όπως το αποκαλούμε. Και έχουμε ευθύνη να μην το προδώσουμε, να μη μείνει νεκρό γράμμα. Η εγκατάσταση υδρομέτρων σε ιδιωτικές γεωτρήσεις και η αντικατάσταση των συμβατικών συστημάτων άρδευσης με στόχο την ορθολογική χρήση του νερού, θέματα εκπαίδευσης των αγροτών άρχισαν να υλοποιούνται».*

«Ακτίνα φωτός» τέλος στην Ελλάδα αποτελεί ακόμη η ύπαρξη εκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού στον υποθαλάσσιο χώρο της ανατολικής, κυρίως ηπειρωτικής Ελλάδας. Στην περιοχή της Στούπας Μεσσηνίας, το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών με επικεφαλής τον καθηγητή **Γιώργο Χρόνη** έχουν χαρτογραφήσει υποθαλάσσιες πηγές σε βάθος τριάντα μέτρων με παροχές, που πλησιάζουν το ένα εκατομμύριο κυβικά μέτρα το χρόνο. «Ποιοτικά το νερό αυτό, που χάνεται στην Ελλάδα είναι καλύτερο από το πόσιμο» μου λέει ο καθηγητής Χρόνης, προσθέτοντας ότι *«σύντομα θα γίνει η μελέτη σκοπιμότητας, αφού ύστερα από πολλά χρόνια η πολιτεία (Περιφέρεια Πελοποννήσου και Νομαρχία Καλαμάτας) αποφάσισε να χρηματοδοτήσει τις έρευνες».*

Κοντολογίς, και μελέτες έχουν γίνει και προγράμματα υπάρχουν και ευρωπαϊκές οδηγίες αποτελούν πλέον νόμο του κράτους. Δεν έχουμε μάθει, όμως, να κάνουμε οικονομία, και εκείνο που δεν ξέρουμε είναι τι νερό πίνουμε, δηλαδή την καταλληλότητά του, από πού είναι, πόσο νερό ακόμη διαθέτουμε, συνεπώς να υπολογίσουμε το μέγεθος των ελλείψεων στο άμεσο μέλλον και ποιες οι εναλλακτικές πηγές. Τα υδατικά προβλήματα αντιμετωπίζονται αποκλειστικά μέσω της κατασκευής φραγμάτων και μεγάλων τεχνικών έργων, χωρίς να εφαρμόζεται η περιβαλλοντική πολιτική. Δεν έχουμε αντιληφθεί, κυρίως, ότι η συνετή διαχείριση του νερού αποτελεί προϋπόθεση για τη διατήρηση της ζωής στον πλανήτη μας. Αν δεν συνειδητοποιήσουμε τη δεινή κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε, αν δεν λάβουμε άμεσα μέτρα, το μέλλον θα γίνει εφιάλης.

«Το νερό είναι αναντικατάστατο δώρο της φύσης, θεμελιώδης φυσικός πόρος και σύνδεσμος όλων των μορφών ζωής. Αποτελεί συλλογική ιδιοκτησία. Πρέπει να παρέχεται δωρεάν, να προστατεύεται και να είναι απαλλαγμένο από την περιβαλλοντική μόλυνση» έγραφαν στο «μιανφέστο» τους οι εξεγεγραμμένοι αγρότες στην Κοτσαμπάμπα της Βολιβίας, που κέρδισαν τον αιματηρό «πόλεμο για νερό» εναντίον της International Water, θυγατρικής της αμερικανικής Bechtel. Ποιος έχει αντίο-

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΙΣΗ ΝΕΡΟΥ.

Επισκευάστε τις βρύσες που τρέχουν και τις σωληνώσεις νερού που έχουν διαρροή.

Ειδοποιήστε αμέσως τον υπεύθυνο φορέα (π.χ. ΕΥΔΑΠ), όταν αντιληφθείτε ότι υπάρχει κάπου διαρροή από το δημόσιο δίκτυο ύδρευσης.

Όταν πλένετε το αυτοκίνητο ή καθαρίζετε την αυλή σας, μπορείτε να κάνετε οικονομία στο νερό χρησιμοποιώντας κουβά αντί για λάστιχο.

» Στον κήπο

Προτιμήστε ξηροφυτικά είδη και φυτέψτε τα φυτά που έχουν παρόμοιες ανάγκες για νερό ανά ομάδες.

Εγκαταστήστε αυτόματο σύστημα ποτίσματος. Ορίστε τη διάρκεια ποτίσματος και τις χρονικές αποστάσεις μεταξύ των ποτισμάτων όπως ακριβώς προτιμάτε.

Προτιμήστε να κάνετε το πότισμα των γλαστρών σας με ποτιστήρι και όχι με το λάστιχο.

Τους καλοκαιρινούς μήνες, λόγω ζέστης και μεγάλης ηλιοφάνειας, το νερό εξατμίζεται γι' αυτό είναι καλό να προγραμματίσετε το πότισμα των φυτών σας να γίνεται κατά τις απογευματινές ώρες.

» Στην κουζίνα

Μαζέψτε το νερό που περισσεύει από το πλύσιμο φρούτων και λαχανικών και χρησιμοποιήστε το σε άλλες χρήσεις, όπως για να ποτίσετε τα φυτά σας.

Ξεπλύνετε τα φρούτα, τα χόρτα και τα λαχανικά σε μία λεκάνη νερό, αντί κάτω από συνεχώς ανοικτή βρύση.

Κατά το πλύσιμο των πιάτων με το χέρι, γεμίστε το νεροχύτη με το ανάλογο απορρυπαντικό και ξεβγάλετε τα πιάτα σε όσο γίνεται χαμηλότερη ροή.

Χρησιμοποιείτε το πλυντήριο ρούχων ή πιάτων όταν είναι γεμάτο και βάλτε το στο πρόγραμμα εξοικονόμησης νερού, όταν υπάρχει, για να μειώσετε την κατανάλωση του.

» Στο μπάνιο

Προτιμήστε τα σύντομα ντους από τα μπάνια.

Αντικαταστήστε το κοινό «τηλέφωνο» ντους με «τηλέφωνο» εξοικονόμησης που θα βρείτε στα καταστήματα ειδών υγιεινής και πετύχετε σημαντική μείωση της κατανάλωσης σε ποσοστό έως και 40%.

Συνηθίστε να μη βουρτσίζετε τα δόντια σας με τη βρύση ανοικτή. Γεμίστε ένα ποτήρι με νερό, κλείστε τη βρύση και ...ξεπλύνετε.

Εγκαταστήστε καζανάκι δύο βαλβίδων ή ένα με δυνατότητα "stop". Αν έχετε καζανάκι παλαιού τύπου, τοποθετήστε μέσα σε αυτό ένα τούβλο ή ένα πλαστικό μπουκάλι.

Μην αφήνετε τη βρύση να τρέχει κατά τη διάρκεια του ξυρίσματος και του λουσίματος.

» Σε δημόσιους χώρους

Πληροφορηθείτε σε ιστοσελίδες και από δήμους και νομαρχίες για τη νομοθεσία που προστατεύει τους υδάτινους πόρους, για την ποιότητα του νερού, που πίνετε, αλλά και πού θ' απευθυνθείτε για να καταγγείλετε παραβάσεις και παρανομίες. Πολλές υποθέσεις έχουν καταλήξει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και κράτη - μέλη έχουν υποχρεωθεί να εφαρμόσουν τη νομοθεσία, ύστερα από καταγγελίες ευρωπαίων πολιτών.